

*Interior del Vaticà. Capella Sixtina. Segle XXI. Any
2016. És el meridià del dia.*

COR DE FRARES:

Quan ara fa gairebé set-cents anys
ens visità aquell mallorquí embogit,
no poguérem creure el que ens estava dient.
Volia que l'escoltéssim,
volia que escrivíssim
tot el que ens estava contant.

Però nosaltres érem joves i només teníem ganes de riure,
fins i tot ens en riguérem d'ell
durant molts dies,
fins que alguna cosa veiérem en aquell foll
que havia vingut des de la perifèria de la Mediterrània
fins al centre de París.

Va començar per contar-nos la seva vida
i acabà recitant tots els seus llibres escrits i publicats
en àrab i en llatí: s'havia atrevit també
a posar per escrit la llengua que es parlava a la seva illa remota:
una barreja de llatí i d'àrab
que nosaltres no havíem sentit a parlar mai.

Però ell, a causa de la seva follia,
va tenir la gosadia de convertir-la en llengua literària.
Preguntat quina llengua era aquella, no dubtà
a dir-ho amb tres paraules: català de Mallorca.
Aleshores ens mostrà uns quants manuscrits
que portava a les butxaques.
El seu orgull era manifest.
Era com si digués: la meua llengua també es pot posar per escrit,
amb la meua llengua també es pot fer literatura,
es pot escriure filosofia, ciències i teologia!

La seva veu era un tro blau de gran envergadura
i, mentre ens mirava a la cara, no deixava de xerrar.
Deia que havia estat a molts llocs per combatre la por i la mentida,
però que els seus viatges no sempre havien estat agradables:
a molts indrets l'havien rebut amb escopinades
i l'havien foragitat a pedrades.

Dient tot el que deia, no és d'estranyar que veiéssim en ell
un home del qual no ens em podíem acabar de refiar:
la seva xerrameca era molt i molt divertida,
tot allò que deia era d'un interès extraordinari
i ell ho sabia contar.

Semblava que delirés, que no tingués el cap al seu lloc,
que no hi toqués del tot, una mica trastornat,
com si tot el que havia viscut fos el fruit esponerós d'un
llarg i apassionant somni d'un home farcit de deliris
i extravagàncies.

PAPA DE ROMA, *entra acompanyat d'ADVOCAT DE DÉU i ADVOCAT DEL DIABLE*: Amics meus, ha arribat l'hora i el dia de prendre una decisió que pot canviar el món: digueu-me si

heu pres ja un determini en la causa que l'Església segueix des de fa 700 anys. Ramon Llull, aquest home de vida i costums insòlits, que va viure entre els segles XIII i XIV, i que va recórrer les dues ribes de la Mediterrània amb la missió de convertir els infidels a la nostra religió cristiana, fou o no fou un escollit de Déu Nostre Senyor? És mereixedor de ser considerat sant per la comunitat catòlica?

ADVOCAT DE DÉU: Santetat, aquest ministeri encarregat d'estudiar la seva obra i la seva vida té el ple convenciment de la benaurança del nostre admirat i venerat beat Ramon Llull.

PAPA, *després d'uns segons de silenci esperant la intervenció de l'ADVOCAT DEL DIABLE:* Que no teniu res a dir, vós, germà Diable?

ADVOCAT DEL DIABLE: Perdoneu, Santetat, però em trobo dins un oceà de tal perplexitat que no sé com escapar-me d'aquesta situació. El venerable germà nostre, Ramon lo Foll de Mallorca, fou un home tan apassionat i vehement, tan exagerat, tan desmesurat, que em resulta del tot impossible aportar res de nou a tot el que tots sabem des de fa anys i panys. Seria reincidir en aspectes sabuts des de fa segles a tot arreu. No tenim novetats en aquest sentit.

COR:

Comença a fer-se de nit
en aquesta Ciutat Santa,
comença la fosca a venir
i no hem avançat gaire.

Seguirem espigolant els dies d'aquesta Història,
seguirem analitzant aquesta vida
i aquesta obra infinita:
què n'és de difícil treure'n entrellat

d'una sola vida humana,
molt més encara ho és
treure'n d'una Comunitat que camina i camina,
sense deixar mai de caminar.

Si el nostre bon Ramon
és tan complex i embolicat,
tan inaccessible i obscur,
serà gairebé impossible
acostar-nos a la seva veritat.

És natural que avanci la fosca
en aquesta ciutat blanca
que avui presideix aquest home
d'ossos i sang, i de carn
que un dia del temps passat
va experimentar com tot el seu cor
restava per sempre il·luminat.

ADVOCAT DE DÉU: Pare Sant, ja veieu que no és tan fàcil fer a un home sant. Els homes som benauradament limitats, la qual cosa comporta que recorrem la vida parant esment a tot el que ens envolta i provocant el desconcert al nostre interior convuls: d'aquí sorgeix, d'aquesta manca de concentració en l'essència, la ignorància de la seguretat i la saviesa de l'incert.

PAPA: Anem al gra, advocats, i deixeu de ficar palla en aquest encenall. Poseu-hi l'escorça seca dels set segles que han passat. Que cremi la fogatera, i que no deixi de cremar fins que no hàgim esbrinat del tot qui era aquell bergant d'aquesta illa germana que Déu posà al bell mig de la Mar Mediterrània i que en ella hi va fer néixer un home tan singular. Digueu-me, si és que podeu, digueu-me qui és i va ser i serà aquest foll

que es deia Ramon. Qui era? Qui és? Digueu-me: hem de fer que sigui sant? L'hem de canonitzar?

ADVOCAT DE DÉU: I tant que hom de fer! Ramon Llull, el Gran Savi Mallorquí, el Receptor de les Revelacions de Nostre Senyor crucificat a la Creu, l'Il·luminat de Randa, l'Amic de l'Amat, el Màrtir de Bugia, i tant que hem de fer que sigui sant! És un home sant! Mai cap home del nostre entorn ha estat capaç de remoure les consciències del poble meridional de manera tan apassionada i pacífica, no només en el terreny espiritual i cultural, sinó també en el lingüístic, en l'artístic i en l'analític! Llull, juntament amb Tomàs d'Aquino i Nicolau de Cussa, és i ha estat un dels grans pensadors més destacats del sud d'Europa, de la mateixa manera que Agustí d'Hipona ho és i ho serà sempre del nord de l'Àfrica. No existeix ningú com ell que hagi elevat tan amunt una llengua i un pensament, una passió per l'estudi de la condició humana i per la transcendència de l'home a través de la vida i la mort...

ADVOCAT DEL DIABLE, *interrompent la intervenció del seu col·lega:* Prou, prou! Feia estona que no sentia una diatriba tan buida de contingut com aquesta! Com és possible comparar aquest aprenent de bruixot mallorquí amb els grans noms de la nostra Mare Església? Hem de situar aquest foll de Mallorca a l'altura d'Agustí, l'hem d'enaltir com si fos un Cussa o un Aquino? Potser hem perdut l'enteniment... Però, us heu parat a pensar, amic meu defensor d'aquesta causa, qui és veritablement aquest somiatruites que, sense encomanar-se a Déu ni al Diable, marxà cap a terres d'infidels per convertir-los a la nostra santa religió? Qui és aquest boig, aquest foll, aquest pueril illetrat, que no s'ho pensa dues vegades i, abandonant esposa i fills, es capfica mar endins per conquerir les càndides ànimes de la costa

africana? Abandonant esposa i fills! (*Pausa.*) Perdoneu, Sant Pare, però li agrairia que permetéssiu l'entrada, en aquesta Capella Sixtina, a l'honorable inquisidor Nicolau d'Eimeric, ja que ell ens podrà il·lustrar a bastament sobre l'obra i la vida d'aquest babau catalanesc.

PAPA: Nicolau d'Eimeric? Qui és aquest personatge?

ADVOCAT DE DÉU: No l'hauríeu de deixar entrar, Sant Pare... És l'enveja en persona, la vanitat encarnada, el símbol de l'astúcia més maquiavèlica... Un brètol, un brivall, un truà, el més vil dels inquisidors que hem tingut a casa nostra!

PAPA: Si us plau, calmeu-vos i abaixeu la veu. No és propi d'un home que ostenta un càrrec com el vostre parlar d'aquesta manera d'un altre home.

ADVOCAT DE DÉU: Disculpeu-me, Santedat, però quan sento aquest nom em puja la sang a la gola... Disculpeu-me... Malgrat tot, he de dir que, com Ramon, ell també és catalanesc i en català s'expressa.

PAPA: Aleshores, que entri aquest singular Eimeric. Si parla català, escoltem-lo, vegem que diu.

Entra NICOLAU D'EIMERIC.

EIMERIC: Santedat...

PAPA: Vós sou en Nicolau d'Eimeric?

EIMERIC: El mateix que està davant vostre. Pregunteu el que us vingui de gust, que joestic al vostre servei per a bé de Déu i de la seva Santa Església.

PAPA: Ja veig que no us falten paraules... Coneguéreu al famós Ramon Llull, home de carn com nosaltres, però que l'entregà en martiri per Nostre Senyor Jesucrist?

EIMERIC: Per Nostre Senyor Jesucrist? Per ell ho va fer!

PAPA: Què voleu dir?

EIMERIC: Que aquest Lull fou un impostor, un heretge i un manipulador de la fe. Va viatjar mil vegades d'una part a l'altra de la costa, des de Mallorca a Gènova, des de Barcelona a Marsella, des de Randa a Tunísia, des de Miramar a Nàpols... I tot per assolir la fama personal i els favors de la Corona... En teologia era un ignorant, en filosofia un pretensions. La seva vida va ser una pèrdua de temps, i la seva obra és superficial i supèrflua, sense cap aportació significativa... Lull va ser un diletant que anava d'una branca a una altra i no romania mai enlloc: cercava no sabia què, va gastar els seus diners i els seus dies viatjant sense rumb, convertint el seu anar i venir en un maremàgnum doctrinal buit de contingut... Només la seva ingenuïtat el feia persistir en l'error i la futilesa.

ADVOCAT DEL DIABLE: Vet aquí els càrrecs contra aquest impostor català de Mallorca! No pot ser més evident. Ramon Lull, així mateix, ha volgut fer creure a tothom que ell és un precursor de les noves tecnologies actuals, un informàtic, un programador cibernètic! On s'ha vist mai: un poca vergonya és el que és! Algun dia ens voldran fer creure que ell és l'inventor del telèfon mòbil i del televisor de plasma.

ADVOCAT DE DÉU: No ens pertoca a nosaltres, aquí i avui, dirimir si Ramon Lull va ser o no va ser el predecessor de l'era informàtica que ara estem vivint. Tampoc ens correspon esbrinar si ell és el capdavanter de la lògica moderna: es tracta de saber si fou un bon exemple de cristià apostòlic i si dugué a terme una destacada tasca de missioner i deixeble de Crist. En definitiva, ens hem reunit aquí per mirar de trobar en ell rastres de l'Esperit de Déu, els quals el dugueren a estudiar

les Sagrades Escriptures i a divulgar-les per la riba nord i sud del mar mediterrani per tal de propagar el seu contingut i, al capdavant, convertir els infidels de la vora africana.

PAPA, *Al SECRETARI, que està prenent nota de tot el que s'està dient:* Secretari, tens anotats els miracles de Llull?

SECRETARI: Aquí ho tinc tot ordenat.

PAPA: Recorda'ns a tots quins són aquests miracles lul·lians.

SECRETARI: Més que miracles, són fets extraordinaris que no s'han pogut catalogar com a sobrenaturals. Semblen llegendes populars del poble medieval.

EIMERIC: No cerqueu ossos al lleu! Qui va ser Llull per ser considerat un taumaturg? Ni tan sols en ell mateix no aconseguí els seus propòsits prodigiosos!

COR:

Quanta, quanta confusió:
ni encara ara, després de tants segles,
no hi ha ningú que sigui capaç
de situar dins la història de la Humanitat
aquest gran contemplatiu
que tothom tenia per foll.

Els homes d'aquesta època accelerada
només atenen l'epidermis del que passa.
Quina importància tenen les noves tecnologies
en el si d'una ànima mística i subtil
com la d'aquell solitari savi
que volia fugir del món
entrant en ell?

Ramon cercava l'essència,
el bessó de la realitat,